

Glasilo Slovenske Krajine

NOVINE

Prihaja vsako nedeljo.

Cena na leto doma 10 din. ali 40 K. V Ameriko cena na leto 50 din. ali 200 K. Kam doma na eden naslov od deset falatov više hodi, dobijo naročniki i kalendar brezplačno.

„Vredništvo i opravištvo Novin je v Črensovcih, Prekmurje“.

Vrednik Klekl Jožef, vp. plebanoš v Črensovcih.

Namest. v uredništvu Berden Andrej kaplan v D. Lendavi.

Rokopise i naročnino pošiljajte na uredništvo ali opravištvo Novin v Črensovcce Prekmurje. Oglasi, (inserati) se tudi tu sprejmajo. Cena ednoga kvadratnoga centimetra za ednok 50 par (2 K.) za večkrat popust od 5% do 35%.

Veliki orlovski tabor v Brni.

Leta 1920 je pokazao slovenski Orel svoje delovanje pred celim svetom na velikom orlovskom taboru v Maribori. Večkrat si mislimo nazaj na te dneve tudi mi Prekmurci, štere smo preziveli v največjšoj radosti, v zadovolstvi med slovenskimi Orli. To tudi niti pozabiti nemremo, vej nam je vse delovanje, štere smo vidili, zraslo k srcu, obljubili smo, da bomo vsigdar podpirali orlovsko organizacijo, do samo v orlovske vrste damo svoje sine i hčeri. I to je tudi naša dužnost! Mi ščemo meti pošteno mladino, vorno svojoj materi Slavji, vorno svojoj krščanskoj vori. Spoznali smo, da je samo tu mesto za mladino, da samo tu v močnih orlovskih vrstah je naša bodočnost i naš napredek na kulturnom i vsakom drugom polju.

Na te orlovski tabor je pozvao slovenski Orel vse Orle in vse krščanske organizacije. Tak smo vidli v Maribori tudi naše mile brate Čehe. Zdaj pa zopet letos pripravlja Čeho-slovaški Orel ešče vekši orlovski tabor, šteri de se vršo od 11—16 avgusta. Tabor se vrši v lepom mestu Brni (Břno), v stolici Moravske dežele, kde je tekla zibeo krščanstva med Slovani, kde sta delovala našiva apoštola sveti Ciril i Metod.

Na Češkom, v domovini sokolstva i brezvörstva je ešče itak jezero vernih duš. Tam ma orlovska organizacija velikansko številö kotrig, šteri pripravljajo zdaj ogromen tabor, da stem pokažejö, da tudi na Češkom ma Cerkev svoje junake, svoje vojščake, šteri delajo za njo in za blagor domovine. Te tabor, kde se združi pa celi krščanski svet, da se med sebou spozna i napravi načrt za nadaljno delovanje, te tabor naj bo velikanska manifestacija, da s tem pokaže svojo moč proti preganjalcom cerkvi, proti svojim sovražnikom.

Tudi mi Prekmurci pozdravljamo to miseo, to gibanje naših bratov. Zahvalimo bratom Čehom na njüvom povabilu, s šterim so pozvali jugoslovanskoga Orla in tak tudi nas Prekmurce. Tudi mi ne smemo ostati; tudi mi idemo v bratsko deželo, da se včimo od bratov Čehov pa nekaj novoga. Tudi mi moramo biti zastopani v vrstah jugoslovanskoga Orla.

Ar pa je zdaj Velikanska dragoča i češka krona dosta več vredna kak naša i ar naši odseki ešče nemajo dovolj penez, zato ne bi mogli iti. Za to se k tebi obrača krščansko ljudstvo, posebno k vam, bogatejši Prekmurci naš prekmurški Orel i prosi, da njemi priskočite na pomoč i s tem včinite veliko dobroto. Pro-

simo, da nam pošiljate Vaše penezne prispevke na Vredništvo „Novin“ v Črensovcce. Svojim darüvalcom vrne Orel njüvo dobrotö stem, da bö tem bole delao v Prekmurji, da spravi vso našo mladino v četo Kristušovo. Bog živi! — Orel.

Uredništvo drage vole vzeme prek dare i razdeli med dečke, ki do šli v Brn. 1200 K. potroši edna oseba. Do 1. jula mo te dare pobirali. — Dečki zglasite se v Ljubljani ali pri uredništvu Novin, ki ste se ešče nej, ki ščete iti v Brn. Do 15. maja se zglasite. — Vredništvo.

Spravišče SLS. v M. Soboti.

Veliko spravišče naše krščanske stranke v Soboti! Naši najboljši ljudje nabito napunili dvorano Dobrajovo! Vsi evangeličanci i katoličanci so odobrili politiko naše stranke i obsodili liberalno-samostojno. — Šavelj sodnik mogo z stolca dolstopiti, ljudstvo njemi je ne dalo gučati. Koder kr. notarš se ne smeo oglasiti! Liberalni profesorje meščanske šole dobili lepi navuk! Sprejete važne resolucije, zvoljen odbor!

Od velikanskoga i dobro uspeloga spravišča nam sledeče sporačajo z Murske Sobotete:

G. Švikaršič je odpro shod dne 30. apr. popoldne ob 1 vuri v hotelu Dobrajovo. Pozdravi vse navzoče, na to se odbere predsednik spravišča g. Mihael Cipot, šteri poda reč g. narodnomi poslanci Žeboti z Maribora. Gospod poslanec je razložo z jednatimi rečmi danešnji politični i gospodarski položaj države, dotekno se je tudi pitanja naše autonomije, očtrao je danešnji liberalizem, škodljivost agrarne reforme, govorio je potem od železniskoga pitanja od vojaške službe z ahtevao, da se vreme vojaške službe naj skrajša, z našimi vojaki se naj boljše postopa, obsodo je tudi bivšega generala Žečeviča, šteri je zakrivo smrt 300 rekrutov više 6000 jih je pa obetežalo, daso mogli notri rukivati po največjšoj zimi. I zdaj ta liberalna vlada ga nešče na račun pozvati, kak to naši poslanci zahtevajo. — Med govorom je žeo g. posl. Žebot velikanske ovacije, ljudstvo njemi je burno odobravalö.

Nadale je izvajao govornik, na kakši način se ravna v Belgradi z našimi penezami. Vlada na mesto, da bi je ponücala za sirmake invalide, vojne dovice, na železnico M. Soboteta—Ormož ali D. Lendava, na špitale na koj so že te penezi na menjeni, ne, to ne včini, za vse to „nema novca“, ali rasipavle ga brez mejno fašistom, ka ležej krščanskoga mišljenja ljudi preganjajo, kak to delalo po Zagrebi i v Dalmaciji, nakažuje ga sokolom, da ležej do pijančivali. Ravnoč zdaj se govori, do vlada bo dala 2 milijon

koron sokolom na izlet. To je jeli ne državno gospodarstvo, to vsi moremo obsoditi!

Dotekno se je g. poslanec Žebot ešče tudi šolskoga pitanja. V Belgradi se rēdi zakon, z šterim ščejo razkristjaniti šolsko mladino, z šole vövrēti duhovnika, kršč. navuk naj bi včelij posvetni učitelje. Proti tomi vsi protesteramo smo katoličanci ali evangeličanci.

Naj energičneje je zahtevö g. poslanec odpretje železnice M. Soboteta—Hodoš i zgraditev železnice M. Soboteta—Ormož ali D. Lendava. — V politiki ne razlike med katoličanci i evangeličanci, vsi se borimo za krščanska načela i za doobrestanje naše države.

Po končanom govori je prevzeo reč g. Pavel Horvat, obč. tajnik z Dobrovnika, šteri je povdarjao, da ljudstvo naj sprevidi, da ne vervati liberalcom-samostojnežom, ki beračijo med nami Prekmurci glasove, da se lahko vozijo po Prekmurji z avtomobili. Pozove ljudstvo na skupno delovanje. Na to je prečteo g. Janža, posestnik iz Brezovice pozdrav gospoda drž. poslanca Klekla na to spravišče.

Na zadnje je proso reč ešče g. Šavelj Anton, šteromi je pa ljudstvo zabranilo govor, da taki mogao tiho gratati.

G. Koder tudi šteo govoriti, pa niti do reči ne prišo. Učitelje liberalni meščanske šole so proti dr. Korošči nekaj zbleketali. Ljudstvo je taki strašen viher nagnalo: „vö ž njimi“. I postali so kak grob tiho.

Shod je bio jako zanimiv. Takšega navdušenja za Slovensko Ljudsko Stranko ali Kmečko zvezo ešče ne doživö v Prekmurji ni eden politik. Ljudstvo je bilo puno zadovoljnosti, da je slišalo ednok pravične reči od g. poslanca Žebota, šteri je svoj govor večkrat moceo prekinoti za volo velkoga odobravanja. Ljudstvo je zvedilo, što dela pravzaprav za njih, što njim šče dobro i to so poslanci SLS.

Po zborovanji so se prečtele resolucije, šterih pa zavolo maloga prostora samo se v prihodnjoj številki moremo objaviti. Potem se vršila tudi volitev krajevnooga odbora.

Uradna naznanila.

Okrajno glavarstvo v Murskoj Soboti. Štev. 6652.

Naša obrt.

V Prekmurji se je izvedla revizija obrti, vsem obrtnikom so se izdali novi slovenski obrtni listi i vsi so vpisani v obrtnom registru. Revizija je pokazala, da mamö v Prekmurji te obrtnike:

Podlistek.

Misijonske porešilo našega prvoga prekmurškoga misijonara g. Kerec Jožefa iz portagalske naselbine Macau-China.

Noči in dnevi so nam bili strašno dugi in smo že mislili, da je pilota zablodo in ne ve najti otoka Ceylon. Med takšim neprijetnim prekueanjem in vrtenjom glave smo šče mogli trpeti morskö bolezen, to se pravi po goričanskom „lisice odrati“ ali vna metati. Jaz sem pač mislo, da imam želodec v grli. Kajkoli sem zavžio, v par minutaj je že slobö vzelo od mojega želodeca. Dvakrat sem si dao pozvati zdravnika v kabino, ali srmaček on je tudi precej trpo isto bolezen, zato mi je drugoga vrstava ne znao dati, kak samo tolažbo, naj trpim dobrovoljno, da bo to samo kakših 12 ali 13 dni trpelo; zraven mi je pa svetovao, naj dosta jem in da naj ne pijem vode, da se mi prej tak želodec okrepi. Drugo mi je ne preostalo, kak tudi vsem drugim popotnikom, da smo se vdali v božjö voljo in smo mirno prenašali vse nevole. Kelkokrat sem jaz na tom oceani pravo svojim kolegam, da če po božjoj milösti tu živ

vujdem, vej potem tudi nebom dugo živo, ar toga doktora nede, šteri bi mi potem moj žela-dec nazaj na svoj prešnji prostor spravo . . .

Indijski ocean je tudi glasovit po letečih ribaj. 28. juliuša ob 4 popoldne je ladja šče zadosta mirno plavalä in skoraj bi mislo, da je konec monsonom; trajalo je komaj pol vüre. Klerik Kirschner, ki je imeo to srečo, da je skozi celo pot ne trpo morskö bolezeni, pride v mojo kabino in me napela, da sem tudi jaz vstano in šo pomali na krov ladje gledat leteče ribe. Raztegnem svoj naslonjač in se stegnem po njem. Opazovao sem z drugimi popotniki leteče ribe. Pogostoma so se zdigali velki šeregi rib in so poletavali do 30—40 metrov daleč nato pa znova smuknejo v vodo. Gučali so ljudje, da te ribe, kada so preganjane od vekših rib, se potem na te način rešijo, da letijo iz vode in drugam zavijejo. Iz naslonjača sem opazovao to žival, gospod Kirschner mi je pa med tem po vogrskom razlagao, da sem ne čeden, ka jaz vesčas v posteli ležim. On gori hodi, dosta je in pije rum, palinko, vermut itd. in se precej dobro počüti. Meni je vse to nikaj ne štelö iti v väha, zakaj, jaz sem ob ohoda iz Adena dva dni tudi tak delo, pa vendar mi je

slabo prihajalo. Med takšim in podobnim pogučavanjem smo se znova začeli vedno boljše zibati, dokeč se ne zažene močen val vode v ladjo in jo nagne precej močno, tak da sem jaz z svojim naslonjačom vred ob rob ladje odleto. Sreča da je bio ob robi lezezen plot, ovači bi jaz z mojim naslonjačom vred odišo v želo-dec kakše ribe. „Jezuš, Marija!“ sem zakričo, skočim pokonci, püstim moj naslonjač in po primoč odišo v kabino v postel, štere več nesem zapüsto do 31. juliuša zjutraj ob deveti, kada mi je gospod Kirschner prineso glas v kabino, naj zapüstim že vendar ednok postel in idem na krov ladje, da so vsi popotniki zgoraj in gledajo z dalnogledi otok Ceylon. Zibanje je več ne bilo tak močno in glas, da se vidi zemlja, to ni je dalo korajžo, da sem skočo iz postele se hitro oblečen in vzemem svoj dalnogled in sem šo pomali tudi jaz na krov ladje. Komaj se s svojim posüšenim zaspanim obrazom prikažem na krov, je moj kolega, nemeo iz bavar-skoga, že kričo name: „Gut Morgen, Hochwürden; endlich haben Sie doch den Bett verlassen! Schauen Sie Ceylon! . . . Gott sei dank! . . . njemi odgovorim in smo opazovali lepi zeleni otok. Vreme je bilo deževno to jätro. (Dale)

